

MOGELIJKHEDEN VOOR HUIZENONDERZOEK

Wanneer u de geschiedenis van een huis gaat onderzoeken kunt u zich richten op verschillende aspecten:

1. wie waren de *eigenaren*?
2. wie waren de *bewoners*?
3. is er wat bekend van de *bouwgeschiedenis*?
4. zijn er *afbeeldingen* van het huis?

Afbeeldingen. U kunt zoeken naar afbeeldingen van uw huis op de website van het Stadsarchief. Veel foto's zijn echter in verband met auteursrecht-beperkingen alleen te raadplegen op de interne beeldbank op de studiezaal van het Stadsarchief. Vanwege auteursrechten-kwesties is die beeldbank niet thuis op internet te raadplegen.

Bouwgeschiedenis. Informatie over de bouwgeschiedenis van uw huis (de periode vóór de negentiende eeuw beperkte mogelijkheden, de periode daarna ruimer) vindt u o.a. door middel van de bouwvergunningen. U kunt deze vergunningen raadplegen en downloaden op de studiezaal van het Stadsarchief.

Eigenaren van 1832 tot ongeveer 1980 vindt u via de Kadasterviewer, gratis te raadplegen op de studiezaal van het archief (maar niet thuis op internet).

Eigenaren vóór 1832 vindt u door middel van ons Historisch GIS. Deze site maakt eigen onderzoek niet overbodig, maar wel een stuk gemakkelijker. Hiermee is een volwaardig huizenonderzoek een geweldige eindopweg: wie een lijst van eigenaren heeft, kan aan de hand daarvan in andere bronnen op zoek naar aanvullende gegevens, die de geschiedenis tot leven brengen.

Op de website Historisch GIS kunt u via een plattegrond van de stad een perceel aanklikken. U krijgt dan informatie uit diverse archiefbronnen over het eigendom van alle bebouwing op het huidige perceel: <https://delft.maps.arcgis.com/apps/View/index.html?appid=16043cde237e437d80c8d627526f7431>

Bewoners. Bewoners uit de periode 1825-1938 kunt u vinden in het bevolkingsregister (voor na 1909 de woningkaarten) en in de van het bevolkingsregister afgeleide commerciële adresboeken (1900-1949). Na 1939 is het Bevolkingsregister om privacy-redenen niet openbaar.

In de periode 1811-1905 geven ook de geboorte- en overlijdensakten het adres van de geborene/overledene. Die zijn echter alleen op naam te raadplegen. U kunt zo wel checken of de eigenaar het pand bewoonde.

Voor veel begraafboeken van voor 1811 geldt hetzelfde. Ook trouwboeken uit die tijd vermelden adressen, maar dat betreft doorgaans het ouderlijk huis waaruit de huwendes afkomstig zijn.

De meeste belastingen werden in het verleden geheven op het eigendom van onroerend goed. Enkele incidentele belastingen werden geheven bij de bewoners van een huis.

Met name zijn dat:

Het wacht- en tuchtgeld (ter bekostiging van politietaken) in de jaren 1807-1811. Stadsarchief, archiefnummer 1 nrs 1576 en 1577.

De 'Impost' van 1749 (eenmalige verbruiksbelasting). Stadsarchief, archiefnummer 1 nrs 1541-1546. (Het register van het noordelijkste stadsdeel, verpondingsnummers 1-700, ontbreekt.)

Het haardstedengeld van 1600. Stadsarchief, archiefnummer 1, nr 4081. Een bron die ook veel oude huisnamen noemt.

Alle genoemde bronnen zijn via de website van het Stadsarchief thuis te raadplegen.

Krant. Belangrijke bron bij het huizenonderzoek is verder de Delftsche Courant over de periode 1850-1945. U kunt hem op internet doorzoeken op de website www.delpher.nl van de Koninklijke Bibliotheek.

Huisnummering. De huidige huisnummering per straat is in Delft ingevoerd in 1877. Voordien kende de stad, sinds 1810, een nummering van de huizen in zeven wijken, waarbij de nummering vele straten doorliep. Van 1733 tot 1810 hanteerde de stad voor de administratie een nummering voor de verponding (huizenbelasting), die niet op het huis zichtbaar was aangebracht en de hele stad door nummerde. Voor 1733 bestond er geen enkele nummering, wel (soms) huisnamen.

Het kadaster hanteert daarnaast een geheel eigen nummering, die niet topografisch bepaald is, maar chronologisch. [Dat wil zeggen dat twee naast elkaar liggende huizen heel verschillende nummers kunnen hebben, afhankelijk van wanneer de laatste perceelwijziging daar plaatsvond.]

De relatie tussen de verschillende huisnummers van een pand is te vinden in het rapport van het programma His Gis, voor wie het weet te lezen.

Uitgaande op het huidige adres komt u op via de kaart op het kadasternummer van 1832. De toevoeging '034' voorafgaande aan de letter moet u daarbij achterwege laten, dat is slechts een code voor de gemeente Delft.

Het 'postnr' bij de gegevens van bron Verponding 1810-1832 is het toenmalige wijknummer van het huis (voor het streepje de wijk, na het streepje het huisnummer binnen de wijk).

Het postnummer bij de Verponding 1795-1810 is tevens het zogenoemde 'verpondingsnummer' waarmee het huis sinds 1733 in veel 18e eeuwse administraties (en koopakten) werd aangeduid.